

[Falen & Opstaan]

Een mislukte proef, een afgewezen artikel: in de wetenschap wordt het al gauw bestempeld als falen. En erover praten? Dacht het niet. In deze rubriek doen collega's dat wel. Want falen is nuttig. Dit keer Marten Scheffer, hoogleraar Aquatische Ecologie & Waterkwaliteit.

Tekst en illustratie Stijn Schreven

'Tijdens mijn studie schreef ik twee artikelen. De eerste werd zonder veel moeite geaccepteerd, maar mijn tweede werd hard afgewezen. Het ging over de populatiedynamiek van kevers en de dichtheidsafhankelijkheid daarvan. Met een simpele curve kon je die dynamiek beschrijven, zo vonden een medestudent en ik. Dat gewaagde idee streek tegen de haren in van de reviewers. We kregen zure reviews terug met de strekking 'als het zo simpel was, hadden wij dat ook wel bedacht'.

Ik vond niet dat ze gelijk hadden, maar hier was niet tegenop te boksen, dacht ik toen. Het voelde oneerlijk, alsof ik als jonge hond in het territorium van een grote boze alfa terecht was gekomen en er zonder goede reden uit werd geblaft. We hebben het artikel niet opnieuw opgestuurd. Dat vind ik nog steeds jammer. Met ons idee was niks mis, misschien waren we onze tijd vooruit. Ik heb het in de ijskast gezet en ben verdergegaan. Ik heb inmiddels

een lijst met tientallen ideeën die wachten op het juiste moment. Onlangs realiseerde ik me dat het idee veel op een benadering lijkt die we een paar jaar geleden in *Science* hebben gepubliceerd. Dat maakt me nieuwsgierig, ik wil

'Het is de kunst om een olifantshuid te hebben'

er toch nog eens naar kijken. Het zou leuk zijn als we het veertig jaar later alsnog kunnen publiceren, de ultieme wraak op de reviewers.

Als je een origineel idee hebt in de wetenschap, krijg je al snel kritiek. Het is de kunst om die kritiek van je af te laten glijden, om een olifantshuid te hebben. Dat is deels een karaktertrek. De wetenschap is tegenwoordig zo hard dat het onzekere mensen uitselcteert. Dat is een tekortkoming in het systeem: de nuance die twijfelers met zich meebrengen is juist nodig. In onze groep proberen we diversiteit te bereiken door onderzoekers met verschillende karakters aan te nemen.'

